

Stendhal: Grenoble’lu Henri Beyle ya da Milano’lu Errico Beyle

Stendhal: Henri Beyle, Grenoblois or Errico Beyle, Milanese

Gül Tekay BAYSAN

G.Ü., Gazi Eğitim Fakültesi, Fransız Dili Eğitimi Anabilim Dalı, Ankara-TÜRKİYE

ÖZET

Stendhal, uzun yıllar yaşadığı İtalya’ya derin bir aşkla bağlanmış ve mezar taşına adının “Milano’lu Errico Beyle” olarak yazılmasını dilemiştir. Ünlü Fransız yazarın İtalya’yı bu denli sevmesinin bir nedeni İtalyan kadınlarla yaşadığı tutkulu aşklarsa, diğeri, çok sevdiği annesini küçük yaşta yitirmesi ve onun ölümünden sorumlu tuttuğu babasıyla olan kan bağıını yadsımak amacıyla yeni bir kimlik aramaya başlamasıdır. Yazar, kendisini yalnızca annesinin soyundan geliyor gibi duyumsamış, zaman içinde de annesinin atalarının İtalya’dan geldiğine inanmıştır.

Anahtar sözcükler: Stendhal, İtalya, Milano, Oedipus

ABSTRACT

Stendhal loved Italy so much that he wished his epitaph to be “Errico Beyle, Milanese”. Passionate affairs with Italian women should certainly have a great part in this admiration. One should also bear in mind that the novelist lost his mother at the age of seven and tried to refuse all relationship with his father that he judged to be responsible of the death of this beloved being. So he created an imaginary world in which the ancestors of his mother came from Italy.

Keywords: Stendhal, Italy, Milan, Oedipus

1. GİRİŞ

Stendhal, Henri Beyle'in (1783-1842) kullandığı birçok takma addan biriyken, zamanla yazarın edebiyat dünyasındaki resmi adı olarak kalmıştır. Grenoble'da doğan ve Paris'te ölen ünlü yazarın İtalya'yı çok sevdiği, vatani gibi benimsediği bilinir. Bu ülkeye ve insanlarına öylesine bağlanmıştır ki, ölümü sık sık düşündüğü günlerde kendisi için İtalyanca bir mezar taşı yazısı bile tasarlamıştır. Anılarının bir bölümünün bulunduğu *Souvenirs d'égotisme (Benbenlikçinin anıları)* adlı yapıtta, 1820'de mezar taşına adının "Errico Beyle Milanese" (Milanolu Errico Beyle) olarak yazılmasını istediğini belirtir. (Stendhal 1983: 95). Bir çesit kısa özyaşam öyküsü taslağı olan *Notice sur M. Beyle par lui-même*'de ise, (*Bay Beyle üzerine kendisi tarafından yazılmıştır*) 1821 yılında mezar taşı yazıtının "Arrigo Beyle Milanese" olmasını dilediğini söyler¹.

2. STENDHAL VE İTALYANLAR

Dünya çapındaki en önemli Stendhal araştırmacılarından biri olan Vittoria Del Litto'nun İtalyan olduğunu göz önünde bulundurursak, bu sevginin karşılıksız kalmadığını görürüz. Del Litto, neredeyse bir yaşam boyu Stendhal Dostları Derneği Başkanı olarak çalışmış, yaşlılık nedeniyle bu görevi bıraktıktan sonra Onursal Başkan olmayı kabul etmiştir². Mariella Di Maio, İtalya'daki Stendhal araştırmalarına değinirken, Del Litto'nun ilk yazılarından birinin çıktığı 1942 yılında, L.F. Benedetto'nun *Arrigo Beyle, milanese* adlı kapsamlı çalışmasını yayımladığını belirtiyor. Büyük yazarın çok sevdiği bu ülkede 1880'lerden itibaren tanınmaya başladığını, yirminci yüzyılın başlarındaysa İtalya'da bir "Stendhal efsanesi" oluştuğunu öğreniyoruz. (Di Maio 1994: 225-226).

Benedetto altmış yıl önce tamamladığı yapıtına *Arrigo Beyle, milanese (Milano'lu Arrigo Beyle)* adını verirken, herhalde yukarıda değindiğimiz mezar taşı yazısından yola

¹ Stendhal, bir arkadaşının "Ölseydiniz hakkınızda ne güzel bir yazı yazardık" demesi üzerine, ölümünden sonra yayımlanmak üzere kısa bir özyaşam öyküsü hazırlar. (1837) Yazı ilk kez 1893'te yayımlanır. *Notice sur M.Beyle par lui-même*, www.armance.com/

² Bkz. aynı site, *Une heure avec Stendhal*, J.Ducruet'nin 9 Kasım 1995 tarihinde V.Del Litto'yla yaptığı röportaj.

çıkıştır. Yakın tarihlerde ülkemizde basılan bir makaledeyse hem Stendhal'in düşlediği bu mezar taşı yazısına hem de onun *İtalya Öyküleri*'ni (*Chroniques italiennes*) yazmış olmasına değinilerek, büyük yazarın İtalya'ya duyduğu sevgi vurgulanıyor. (İnce 2000: 120).

Gerçekten de Stendhal yaşamının önemli bir bölümünü İtalya'da geçirmiş, İtalya'yı ve İtalyan sanatını konu alan kitaplar yayımlamıştır: İtalyan resmiyle ilgili bir inceleme (*Histoire de la Peinture en Italie*), İtalyan kentlerini konu alan iki kitap (*Rome, Naples et Florence, Promenades dans Rome- Roma'da Gezintiler*) ve ünlü besteci Rossini'nin yaşam öyküsü (*Vie de Rossini*). *Roma'da Gezintiler*'i okurken Stendhal'ın İtalyan sanatına duyduğu hayranlığı duyumsamamak olanaksız. Roma'da ziyaret ettiği "müstesna güzellikteki" bir villanın yanında Fransa'nın ünlü saraylarını değersiz taklitler olarak görür. (Stendhal 1950: 35). Gezi anılarını yazdığı *Mémoires d'un Touriste* adlı yapıtında ise, Fransa'da bulunduğu sırada bile onlarca kez İtalya'dan ve İtalyanlardan söz eder³. Fransızlardan daha özgür ve daha zeki bulduğu bu insanlara hayrandır. Yazara göre onların plastik sanatlardaki üstünlüğü, Ortaçağ'da Nicolas Pisaro'nun, Rönesans'ta da Mikel Anjelo'nun dehasıyla kanıtlanmıştır. Kendi çağdaşı olan tiyatro oyuncularını değerlendirirken de İtalyanları Fransızlara yeğlediğini belirten örnekler verir.

Yazarın ilk kurgusal yapıtının (*Les Souvenirs d'un Gentilhomme italien*) kahramanı bir İtalyan soylusudur. Öykü 1826 yılında bir İngiliz dergisinde çıkmıştır. Stendhal'in aslında yalnızca iki öykü yazdığını, diğer yapıtlarının kısa da olsa roman özelliği taşıdığını belirten Henri Martineau, yazarın tüm yapıtlarını içeren Pléiade seçkinde basılan bu anlatıyı onun ilk romanı olarak kabul eder. (Stendhal 1948: 1060).

Stendhal'in, konusu İtalya'da geçen diğer bir yapıtı *Vanina Vanini*'dir. Bu öykü ilk olarak 1829'da, yani yazar *İtalya Öyküleri*'nin ana malzemesi olan el yazmalarını bulmadan dört yıl önce yayımlanmıştır. *Vanina Vanini*, on dokuzuncu yüzyıl başındaki özgürlük savaşını ve yapıta adını veren hülyalı prensesin müthiş tutkusunu ele alır.

³ 1838'de Armand Dupont tarafından yayımlanan bu kitabın tıpkıbasımı "gallica.bnf.fr" adlı internet sitesinde bulunmaktadır.

Ancak, yazarın ölümünden yıllar sonra, 1855'te, *İtalya Öyküleri*'yle birlikte yeniden basılmıştır. Stendhal'in Napoléon dönemi sonrasında İtalyan siyasal yaşamını ele aldığı ünlü romanı *Parma Manastırı* ise, bu öykülere kaynaklık eden el yazmalarından esinlenmiştir. Yazar, başlangıçta *İtalya Öyküleri*'ne eklemeyi düşündüğü bir yaşam kesitini sonradan romanlaştırmıştır. Ancak bu görkemli yapıtın doğuşunu Farnese ailesinden söz eden eski bir İtalyan el yazmasına bağlamakla yetinmek, Stendhal'in dehasına haksızlık etmek olacaktır. (Rannauld 1996: 13-14).

İtalya Öyküleri'ne yazdığı önsözde, zamanın moda yolculuk anlatılarına pek ilgi duymadığını belirten Stendhal, Homeros ve Racine'in kahramanlarını da sıkıcı bulduğunu söyler. Ona göre, çağdaşı olan birçok Fransız böbürlenmek için bu kahramanları sevdiğine inandırır kendini. Çünkü Fransa'da yüzyıllardan beri gösteriş hevesi hüküm sürmektedir. Kuzeylilerin çoğu, tıpkı Fransızlar gibi, kibirleri ve yapmacık merakları yüzünden ruhun derinliklerine inemezler. İtalya dışında hiçbir ülkede insan yüreğini neredeyse tüm çıplaklığıyla gözler önüne seren bir uygarlık olmamıştır ona göre. Bunun bir istisnası, İspanya'dır; ne yazık ki o da on dokuzuncu yüzyılda yapmacık merakının saldırısına uğramıştır. (Stendhal 1948: 556-557).

3. AŞK, İTALYA VE İTALYANLAR

Stendhal, *Aşk Üzerine (De l'Amour)* adlı yapıtında İtalya'ya duyduğu derin sevgiyi dile getirmeyi sürdürür. İtalya üstündür; çünkü “insanı tüm biçimleriyle güzelliğe duyarlı olmaya sürükleyen, hayranlık verici bir göğün altındadır”. (Stendhal 1998:108). Yalnız İtalya'da değil, “Kuzeyli Barbarlar”, yani Fransızlar tarafından işgal edilmeden önceki Provence'ta, “gerçek aşkın modeli ve vatani” eski Arabistan'da ve “ortaçağın canlı temsilcisi”, “en sevecen, en gözüpek tutkuların... resmedildiği gözler”e sahip İspanya'da uygarlığın kuzey ülkelerindekinden daha ileri bir düzeyde olduğunu söyler. (1998: 118, 130, 135). Güneylilerin aşkı tutkuyla beslenmiştir; bu nedenle de büyüktür. Oysa modanın etkisi altındaki Fransa, özellikle Paris, gerçek aşkı tanımaz; yapmacık aşkla zehirlenmiştir. “Kendini beğenmişlikten ve fiziksel arzulardan başka bir şeyi olmayan Fransız erkekleri tarafından biçimlendirilen Fransız kadınları İspanyol ve İtalyan kadınlarından daha az girişken, daha az enerjik, daha az korkulan ve özellikle

daha az sevilen ve daha az güçlü olan kadınlardır.” (1998: 103). İngiltere'nin tutucu iklimi tutkulu aşka engeldir. Ya o dönemde tüm özgürlük tutkunlarının hayran olduğu Amerika? Stendhal'in pek sevimli bulmadığı bu ülkede tutkulu aşkın varlığından söz edilemez. Çünkü, burada bir babanın çok uzaklardan gelen oğlunu görmesi bile coşkulu bir mutluluğa neden olmaz. Ona göre “bu sanki farklı ve alt bir türün varlıklarının mutluluğudur”. (1998: 130).

Stendhal, bu yapıtında, aşkı bir ideolog olarak incelemek savıyla yola çıkar; “Bu denemeyi bir ideoloji kitabı olarak adlandırdım. Amacım, bu kitabın, adı Aşk olmasına rağmen bir roman olmadığını... vurgulamaktı. İdeoloji sözcüğünü kullandığım için filozoflardan özür diliyorum” der. (1998: 18). Ancak Milano'da tanıdığı Matilda Dembowski'ye duyduğu aşktır onu asıl harekete geçiren. Bunu kendisi de itiraf eder. “Soğuk olmak için tüm gücümü harcıyorum. Söyleyeceği çok şeyi olduğuna inanan kalbime sessizliği zorla kabul ettirmek istiyorum. Bir gerçeği not ettiğimi zannettiğim sırada her zaman bir iç çekmeden başka hiçbir şeyi yazmadığımı korkusuna kapılıyorum.” (1998: 27).

Bu yurtsever İtalyan kadın, Stendhal'in en büyük tutkusu olmuş, yaşamını ve yapıtlarını derinden etkilemiştir. Yazarın ölümü düşünüp kendisine İtalyanca bir mezar taşı tasarlamasının nedeni de ona karşı beslediği umutsuz aşktır. Kenti terketmek zorunda kaldığı 1821 yılında beynine bir kurşun sıkarak intihar etmeyi düşündüğünü belirtir. (Stendhal 1973: 35).

Matilda, Stendhal'in aşkına karşılık vermemiş, ondan hep uzak durmuştur. Bunun birçok nedeni vardır. Polonyalı kocasından resmen ayrı yaşamaktadır ve iki çocuk annesidir; her şeyden önce dedikodulardan çekinmektedir. Üstelik, İtalyan birliği için çalışan yasadışı Carbonari örgütüyle yakın ilişki içindedir. Başlı Avusturya polisiyle zaten dertteyken, bir de Napoléon'a hizmet etmiş bir Fransız'la birlikte görünüp büsbütün dikkat çekmek istemez. Stendhal'e gelince, çekingenliği ve beceriksizliği yüzünden Matilda üzerinde çılgın bir aşkıktan çok, yapışkan bir kadın avcısı izlenimi bırakmıştır.

Yazarımıza asıl acı veren, Matilda'yı elde edememekten çok, onun tarafından anlaşılammamaktır. Olgun yaşta tanıdığı bu kadına çılgınca aşık olmuş, sevmek ve anlaşılmaq için çok çaba harcamıştır. Ona üç yıl arayla yazdığı iki mektuptaki istemlerinin farklılığı, bize Stendhal'in bu kadını ne büyük bir tutkuyla sevdiğini ve ne kadar çaresiz olduğunu gösteriyor. 4 Ekim 1818 tarihli mektubunda, aşkını kanıtlamaya çalışırken, sevdiği kadının kendisine dostça bir karşılık bile vermemesinden yakınıyor, onun karşısında bütün cesaretini yitirdiğini söylüyor. Ancak, 3 Ocak 1821'de yazdığı kısacık bir notta, kendisini bir akşam on beş dakikalığına kabul etmesi için ona yalvarıyor. (Del Litto 1993: 71, 103).

Matilda, Stendhal'in yaşamına ve yapıtlarına yön veren en önemli kadındır ama aşık olduğu tek İtalyan değildir. Yine Milano'da çok gençken karşılaştığı Angela Pietragrua adlı bir kadına tutulmuş, yıllar sonra da onun tarafından sevmeyi başarmıştır. Zengin bir kumaş tüccarının kızı olan Angela onu aldatmış; ilişkileri tatsız bir biçimde sona ermiştir. Stendhal'in yakın arkadaşı Prosper Mérimée, Angela'nın onu nasıl aldattığını, yazarın bunu anlayınca ne kadar şaşırıldığını ve üzüldüğünü anlatır. (Mérimée 1994: 145, 146). Büyük yazar, Angela'yı yaşam boyu unutamamıştır. Bazı eleştirmenlere göre *Parma Manastırı*'nin unutulmaz kadınlarından Sanseverina, bu tanrıçayı ölümsüzleştiren bir karakterdir. (Goldzink 1992: 42). Ancak, *Kırmızı ve Siyah*'ı yazarken, zengin bir çorap tüccarının kızyiken evlenip soylu olan ve "hayatta bütün amacı bir fabrikatör, bir tüccar kızı olduğunu unutturmak olan" (Stendhal 1999: 481) Maréchale de Fervaques'ı yaratarak bu vefasız kadından intikam almak istemiş olabileceğini düşünüyoruz. Sonradan görme Madame de Fervaques, Stendhal'in kaleminden çıkan en basit, en duyarsız kadınlardan biridir.

Stendhal'in sevgililerinden biri olan Angéline Bereyter İtalyan Tiyatrosu'nda şarkıcıdır. Yazarın sonradan asla sevmemiş olduğunu söylediği bu kadınla ilişkisi dört yıl sürmüştür. 1812 yılında Napoléon'un peşinden Rusya'ya giderken bir süre kaldığı Hamburg'dan ona yolladığı aşk mektuplarından biri İtalyancadır. (Del Litto 1993: 63).

Stendhal'in büyük aşklarından Guilia'ya gelince, onu tanıdığımda artık yaşlı bir adamdır. Otuzuna yaklaşan bu Toscana'lı kız, açık sözlülüğüyle ve dünyaya meydan

okuyan tavrıyla Stendhal romanlarından çıkmış gibidir. 1829 yılında bir kış günü büyük romancıya aşkını şöyle ilân eder: “Bunu uzun zamandır biliyorum, yaşlısın ve çirkinsin... ama seni seviyorum”. (Del Litto 1993: 144). Birçok eleştirmen, Guilia'nın aşk karşısındaki bağımsız ve cesur tavrıyla, *Kırmızı ve Siyah*'taki Mathilde de la Mole'un davranışları arasında koştuluk kurar. Zaten roman da ilişkilerinin başlamasından kısa bir süre sonra, 1830'da yayımlanmıştır. Stendhal çok istese de Giulia'yla evlenemez; yıllar boyunca yazışırlar.

Yazar, özyaşam öyküsünün bir bölümünü içeren *Vie de Henry Brulard*'da, 1835'te Amalia Bettini'ye aşık olduğunu belirtir. Ancak aralarında nasıl bir ilişki olduğundan fazla söz etmez. 1837'de kaleme aldığı yolculuk anılarında, Amalia Bettini'den usta bir tiyatro oyuncusu olarak söz eder.

Stendhal, son aşkını yine İtalya'da yaşar. Ölümünden bir buçuk yıl önce, Roma'da tutulduğu ve Kontes Cini olduğu sanılan bu kadına, anılarında “Earline” ve “The Last Romance” adlarını yakıştırır.

4. ANNEYE ÖZLEM

Stendhal'in İtalya'ya bu denli bağlanmasında, bu kadınlarla yaşadığı sevgilerin elbette büyük payı vardır. Ama anılarını okuduğumuzda, en büyük aşkının annesi olduğunu görüyoruz. Annesini çok küçük yaşta yitiren yazarımız, yaşadığı sürece kendisini ona doğrudan bağlayacak bir dünya kurmaya çalışmıştır. Bu dünyada annesi Henriette, sevgiyi, özgürlüğü, soyluluğu, kısacası güzelliği simgeler. Onun karşındaysa en büyük düşmanı, babası Chérubin Beyle yer alır. Nefreti, otoriteyi, sıradanlığı, çirkinliği çağırıştırır. Chérubin Beyle, Henri'yle annesinin birbirlerini doyasıya sevmelerine engel olan, tam öpüşürlerken içeri giren adamdır. Üstelik, annesini bir doğum sonrasında yitirmiştir; babasını onun ölümüne neden olmakla da suçlar. (Stendhal 1973: 51). Yazar, annesi ve babasıyla ilgili bu duygularından hiçbir zaman kurtulamamış, babasını hep sıradanlıkla, yobazlıkla, paraya fazla önem vermekle suçlamıştır.

Léon Blum'un “her dem genç” olarak nitelediği Stendhal, sahip olduğu dünya görüşünde çocukluğundaki bu duyguların etken olduğunu belirtir. Babası kralcı ve

dindardır. Öyleyse cumhuriyetçi ve Kilise düşmanı olmak zorundadır. Babasının işbirlikçisi sofı teyzesi Séraphie de, özel ders aldığı bazı papazlar da düşman saflarındadır. Yazar, cumhuriyete karşı beslediği “içgüdüsel” ve “çılıncı” sevgiyi çocukken babasına ve onun yandaşlarına karşı duyduğu derin nefrete bağlar. (Stendhal 1973: 47). Kralcılık ve yobazlık, onun için her zaman hainliği, pisliği, şerefsizliği ve ikiyüzlülüğü simgelemiştir. Duygusal, kırılğan, çekingen ve merhametli bir adam olan Stendhal’in, din ve politikaya ilişkin görüşlerinde köktenci, hatta katı olmasının bir nedeni de, “her dem genç” oluşudur. O, hiç yaşlanmamıştır; çocukluk ve ilk gençlik yıllarındaki duyguları ve izlenimleri tüm yaşamı boyunca peşini bırakmamıştır. Kahramanları da kendisine benzer. Bu gençler, onları yönetmek isteyen babalara ve despotlara başkaldırır, annelerine ya da anne yerine koydukları kadınlara sığınır. Bazen anneler de duyarsız ve sevgisiz olabilirler; o zaman, tarihe mal olmuş bir kadın örnek alınacaktır. *Kırmızı ve Siyah*’ta Mathilde de la Mole’ün ruhunun yüceliğine denk gördüğü ve öykündüğü kadın Rönesans’ın annesi Kraliçe Margot’dur⁴.

Stendhal’in kahramanlarını kendisine benzetme özelliği, onun hep kendinden söz eden, benbenlikçi (égotiste) bir yazar olarak tanınmasına yol açacaktır. Annesine duyduğu sevgiyle, onu elinden aldığını düşündüğü babasına duyduğu nefret, yapıtlarına da yansiyacaktır. *Kırmızı ve Siyah*’ta Julien Sorel’in babası kaba-saba, cahil, sevgisiz bir adamdır. *Parma Manastırı*’nda Marki del Dongo hem cimri ve despottur, hem de iyi yürekli genç karısını düşman askerlerinin eline terk edecek kadar korkak ve bencildir.

Babaya duyulan nefret yapıtlarda bazen bir şiddet ögesi olarak ortaya çıkar. *Cenciler*’deki canavar baba tipi ve onun eşi ve çocukları tarafından vahşice öldürülmesi Stendhal’deki Oedipus kompleksinin belirgin bir dışavurumudur. (Lukacher 1994: 52). *İtalya Öyküleri* içinde yer alan bu yapıt, on altıncı yüzyılın sonunda yaşanmış gerçek bir aile trajedisini konu alır. Canavar baba Cenci, sapıklığının kurbanı olan kızı Beatrice tarafından kardeşlerinin ve üvey annesinin yardımıyla öldürülmüştür. Uzun süren

⁴ Michelet, hümanistlerin koruyucusu, şair ve yazar Marguerite de Navarre için bu unvanı kullanır. Bkz. Erlat J., *Esquisse d’une histoire de la littérature française*, Ankara, 2001, s.60.

davanın sonunda, aile üyeleri korkunç işkencelere ve idama mahkûm edilmişlerdir. *Cenciler* gibi *İtalya Öyküleri*'nin birçoğu akıl almaz entrikalarla, korkunç cinayetlerle, ürkünç idam sahneleriyle doludur. Yine de bundan yazarın İtalyanları sevmediği sonucunu çıkaramayız. Stendhal'in de belirttiği gibi, bunların pek azı para uğruna işlenmiştir. Para için suç işlemek onursuzluktur ona göre. (Stendhal 1948: 559).

Stendhal kahramanlarının özelliklerini de, yazarın derin İtalya sevgisini de belirleyen yine annesine duyduğu saplantılı sevgidir. Madem babasından nefret etmektedir, öyleyse ondan gelen her şeyden, Beyle soyadından, Fransız taşrası Grenoble'a ait bu kimlikten kurtulması gerekmektedir. O, annesi Henriette Gagnon'un soyundan gelmiştir. Annesinden söz ederken de Bayan Beyle adını kullanmaz, Bayan Gagnon der. Sofu teyzesini o soydan saymaz, çünkü babasının işbirlikçisidir. Ama dayısına hayrandır. Dedesi Doktor Gagnon'u da taparcasına sever. Gerçi onun gibi Voltaire hayranı değildir; bu "büyük adam"ın yapıtlarını çocukça bulur. Ancak sonuçta dedesi sayesinde Aydınlanma düşüncesinin etkisinde yetişmiştir.

Ancak, hem İtalya'ya duyduğu sevgi, hem de yapıtlarına yansıyan dünya görüşü bakımından onu en çok etkileyen insan annesinin halası Elizabeth'tir.

Elizabeth Gagnon, 1790'da 64 yaşındayken bir İtalyan'ın güzelliğine sahiptir. Yazar, büyük halasının hiç evlenmemiş olmasını mutsuz bir aşk hikâyesine bağlar. (Stendhal 1973: 85). Elizabeth, Henri'ye, atalarının üzücü bir olay yüzünden portakal ağaçlarıyla dolu çok güzel bir memleketten göç etmek zorunda kaldıklarını, soyadlarını değiştirerek Avignon'a yerleştiklerini anlatmıştır. Bu duyduklarını sonradan İtalya hakkında öğrendikleriyle birleştiren yazar, on yedinci yüzyılda bir cinayet işlediği için İtalya'dan Avignon'a kaçan Guadagni ya da Guadaiamo adlı birinin soyundan geldiğine inanır. Stendhal'e göre annesinin de, dedesinin de çok iyi İtalyanca bilmeleri bu savı doğrulamaktadır. Annesinin halası Elizabeth'in Stendhal üzerindeki etkisi kendisini İtalyan olarak duyumsamasıyla sınırlı değildir. Yazar, ondaki ruh yüceliğini ve soylu tavırları yarattığı kişiliklerin davranış özelliklerine yansıtmış, paranın çağı diyebileceğimiz on dokuzuncu yüzyılda, kentsoylu değerleri küçümseyen, onurlarına aşırı düşkün, tutku dolu kahramanlar yaratmıştır.

5. SONUÇ

Grenoble doğumlu Henri Beyle'in İtalya'yı birçok yapıtında ele alacak kadar iyi tanınmasının, bazen görevi gereği, bazen de kendi olanaklarıyla bu ülkenin çeşitli kentlerinde yıllarca yaşamasının, eski el yazmalarından derlediği *İtalya Öyküleri*'ni büyük bir aşkla çevirip yayımlamasının ve kendini "Milano'lu Errico Beyle" olarak duyumsamasının ardında birçok etmen vardır. Bu aşırı hayranlık, yazarın bir yandan yaşam öyküsüyle, öte yandan da dünya görüşüyle beslenir. Birçok İtalyan kadına tutkuyla bağlanmıştır. İtalyanlardaki özgürlük aşkından etkilenmiş, sanatlarındaki coşkuya hayran olmuştur. Sonunda, Dante'yi kendi dilinden okuyabilen annesinin İtalyan asıllı olduğuna inanmaya başlamıştır. Böylece, İtalya'ya hayranlık beslemekle yetinmemiş, zaman içinde kendisine İtalyan asıllı atalar da edinmiştir.

KAYNAKÇA

- Del Litto, V. (1993). *Stendhal, Lettres d'Amour*, Ed.Champ Vallon.
- Di Maio, M. (1994). *Entre Bourget et Barrès, Quelques aspects de la réception italienne de Stendhal*, Le Temps du Stendhal-Club, Toulouse: Presses Universitaires du Mirail.
- Ducruet, J. (1995). *Une heure avec Stendhal*, www.armance.com.
- Goldzink, J. (1992). *Stendhal L'Italie au coeur*, Paris : Gallimard.
- İnce, E. (2000). Bir Dünya Klasığı İtalya Hikâyeleri (Chroniques italiennes), *G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1).
- Lukacher, M. (1994). *Maternal Fictions, Stendhal, Sand, Rachilde and Bataille*, London: Duke University Press.
- Mérimée, P. (1994). "H.B"., in Stéphane R., *La Gloire de Stendhal*. Paris.
- Rannauld, G. (1996). Le Roman du Bonheur., *Romantisme*, Paris : SEDES.
- Stendhal, (1998). *Aşk Üzerine*, Çev. Mukadder Yakuboğlu, Ankara : Mor Yayınları.
- Stendhal, (1998). *İtalya Öyküleri*, Çev. Hamdi Varoğlu, Dünya Klasikleri Dizisi 10, Cumhuriyet,.
- Stendhal, (1999). *Kırmızı ve Siyah*, Çev. Cevdet Perin, Remzi Kitabevi, İstanbul,.
- Stendhal, (1838). *Mémoires d'un Touriste*, Armand Dupont, , www.gallica.bnf.fr.
- Stendhal, *Notice sur M.Beyle par lui-même*, ourworld.compuserve.com/homepages/bib_lisieux/.
- Stendhal, (1950). *Roma'da Gezintiler*, Çev. Dr. Adnan Hün, İstanbul : Milli Eğitim Basımevi, ,.
- Stendhal, (1948). *Romans et Nouvelles II*, Gallimard: Oeuvres complètes, ,.
- Stendhal, (1983). *Souvenirs d'égotisme*, Gallimard.
- Stendhal, (1973). *Vie de Henry Brulard*, Paris, Gallimard.